

GEMEENTE BOEKEL

MEMO

Aan : De raads- en burgerleden

Van : College van Burgemeester en Wethouders
Dhr. Henri Willems, wethouder

Betreft: : Memo Kwaliteit leefomgeving De Elzen

Datum : 20 september 2022

Geachte raads- en burgerleden,

Graag wil ik u informeren over 'een prognose over het verbeteren van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving' van De Elzen. Dit is conform de toezegging die gedaan is in de themabijeenkomst over casus Elzen 6A te Boekel op 7 september 2022. U wilt weten of een mogelijke sanering van deze veehouderijlocatie bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving in buurtschap De Elzen. Deze informatie is tijdens de themabijeenkomst nader toegelicht door dhr. Henk Ullenbroeck van PouderoyenTonnaer. U heeft aangegeven dat u aanvullend hierop inzage wenst in de planning van de locaties van de Coppens Groep, gegeven dat deze locaties het meest bepalend zijn voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving in het buurtschap.

Bijgevoegd vindt u meer informatie over de planning en uitvoering inzake 'het totaalplan' inzake de locaties van de Coppens Groep.

1. Zicht op eindbeeld buurtschap De Elzen 2.0

In deze afbeelding wordt aangegeven wat het eindbeeld van integrale gebiedsontwikkeling zal zijn. Het eindbeeld is mede afhankelijk van het besluit van de gemeenteraad van Boekel inzake het wel/niet saneren van veehouderijlocatie (varkens) op Elzen 6A.

Er is een concept overeenkomst opgesteld, onder begeleiding van een deskundig extern adviseur, waarin partijen aangeven dat zij uitvoering zullen geven aan het totaal plan Coppens Groep. Deze overeenkomst vraagt drie partijen ter ondertekening; gemeente Boekel, Coppens Groep en Provincie Noord-Brabant. De ondertekening van deze laatste partij is met name van belang omdat zij ruimte en maatwerk geboden hebben om deze oplossing tot stand te laten komen. Het is belangrijk dat deze afspraken vastgelegd zijn zodat partijen later op terug kunnen vallen. De ondertekening van Provincie Noord-Brabant is zeer wenselijk maar geen vereiste. Het is nu belangrijk om vaart te kunnen houden.

Vraag van uw gemeenteraad: Is er sprake van medewerking van de Coppens Groep?

Antwoord: De Coppens Groep heeft zich constructief opgesteld en meegewerkt aan het tot stand komen van de overeenkomst

Vervolg:

Wethouder dhr. Willems (Boekel) treedt in overleg met gedeputeerde dhr. Ronnes t.a.v. een motivatie van Provincie Noord-Brabant om tot ondertekening te komen van de overeenkomst.

c. Planvorming

Het voornemen is om één bestemmingsplan/omgevingsplan op te stellen voor het totaal plan van de Coppens Groep. Hierin kunnen de afzonderlijke plannen één voor één landen door de tijd heen. Dit vraagt dat de planvorming van milieu en ruimte gelijk opgaan. Gemeente Boekel, adviseurs van de Coppens Groep en de ODBN hebben gezamenlijk een planning opgesteld. Deze is zeer strak. Onduidelijk is welke impact de komst van de Omgevingswet heeft/zal hebben op dit planvormingstraject.

Planning:

Ontwerp BP/OP: Raad		1-jun-23
Definitief Besluit BP/Omgevingsplan		dec 2023
Definitief Besluit BP/Omgevingsplan: Bekendmaking		dec 2023
Aanvraag Milieu (fase 1): Bekendmaking		dec 2023

Deze planning zou moeten volstaan voor Provincie Noord-Brabant (1 januari 2024).

Vraag van uw gemeenteraad: Is er sprake van medewerking van de Coppens Groep?

Antwoord: De Coppens Groep heeft tijdig een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) aangeleverd. Hierin staat aangegeven welke onderwerpen in de Milieu Effect Rapportage nader uitgewerkt gaan worden. Deze NRD heeft ter inzage gelegen. Hierop konden partijen een zienswijze indienen. Gemeente Boekel wacht op de uitkomsten (aantal zienswijzen) van dit traject (ODBN).

Vervolg:

Er is ambtelijke capaciteit (en/of inhuur) nodig bij gemeente Boekel, om tijdig een Bestemmingsplan/Omgevingsplan op te kunnen stellen.

d. Reduceren van de emissie van geur in buurtschap De Elzen / Planning uitvoering locaties van Coppens groep

Indien bovenstaande planning gerealiseerd wordt dan zou onderstaande planning in kunnen gaan vanaf 1 januari 2024.

Fase	Locatie	Omschrijving	Uiterste datum uitvoering (aantal jaar na onherroepelijk plan)
1	Molenbrand 9	Nieuwbouw biggen-/vleesvarkens-/ opfokzeugenstal 1, ter vervanging van verouderde stallen 1-2	2 jaar
2	Molenakker 5	Nieuwbouw zeugenstal, ter vervanging van verouderde stallen 1-6	2 jaar
3	Molenakker 5	Brijvoer keuken en voersilo's verplaatsen	4 jaar
4	Molenakker 5 en Molenbrand 9	Logistieke ontsluiting voor verkeer aanpassen	4 jaar
5	Molenakker 5	Loods voor mestverwerking realiseren	10 jaar (heeft geen geureffect)
6	Molenakker 5	Luchtwater stallen 6-7-8 aanpassen	6 jaar
7	Molenakker 5	Luchtwater stallen 13-1-15 aanpassen	6 jaar
8	Molenbrand 9	Luchtwater aanpassen stal 3-4	8 jaar
9	Molenbrand 9	Luchtwater aanpassen stal 5-6	8 jaar
10	Molenbrand 9	Nieuwbouw vleesvarkensstal	10 jaar

Vraag van uw gemeenteraad: Wanneer merken de inwoners van buurtschap De Elzen er echt iets van dat de geurbelasting verminderd is?

In het geval van het totaalplan voor de Coppens Groep:

- Per 1 januari 2024 is het niet meer mogelijk om varkens te houden in de verouderde stallen (mits conform vereisten van Provincie Noord-Brabant).
- 2024 + 2 jaar: ca. 2026 – (stap 1 + stap 2). De inschatting is dat dit in de praktijk merkbaar is. Zodra de nieuwe apparatuur hier geïnstalleerd is, dan is de werking van de systemen 24/7 uitleesbaar.
- 2024 + 8 jaar: ca. 2032 - (stap 8 en stap 9). Dan moet de emissie van geur uit varkenshouderij locaties jaarrond op een laagste niveau zijn, dat zelfs met realisatie van stap 10 (nieuwbouw stal vleesvarkens) aangetoond kan worden dat de emissie van geur (achtergrondbelasting) jaarrond in de praktijk minder dan 20 ouE zal zijn.
- De Coppens Groep heeft toegezegd aan uw Raad dat er buiten een plek komt waar de werking van de systemen / emissie van geur gevolgd kan worden ('een kastje met een paneel, b.v. te vergelijken met monitor opbrengsten van zonnepanelen)

Gemeente Boekel heeft een zienswijze NRD ingediend om bovenstaande planning te voorzien van een betrouwbare informatie van de mate van achtergrondbelasting geur per stap. Deze informatie zal t.z.t. aangeleverd worden. Op dit moment is dit nog niet mogelijk omdat dit de uitkomst is van specifieke keuzen voor de inrichting, stalconcept, luchtzuivering etc.

De ODBN zorgt voor een zorgvuldige procesgang en beoordeling van de aanvraag NRD en de MER. De ODBN heeft advies opgevraagd bij o.a. gemeente Boekel, Waterschap Aa en Maas en GGD. Er is een zienswijze ontvangen van Mens, Dier en Peel.

Het College van B&W wordt geïnformeerd over de uitkomst van de periode dat de NRD ter inzage heeft gelegen en 'het advies NRD' dat recentelijk uitgebracht is. De inhoudelijke beoordeling van deze zienswijze vindt plaats bij het opstellen van de ontwerp-beschikking.

3. Reduceren van achtergrondbelasting geur in buurtschap De Elzen / Planning uitvoering overige locaties

Biesthoek 1A:	locatie is gesaneerd	(2020)
Molenakker 3:	stallen zijn leeg	(2020)
Molenakker 4:	stallen zijn leeg / sloop	01-09-2022/31-12-2022
Elzen 10A:	behoudt vergunning veehouderij omwille van mestverwerking	
Elzen 6A:	oude stallen leeg	01-01-2024
	Plannen onherroepelijk /	01-01-2025
	Start leegdraaien + 8 mnd	01-09-2025

4. Risico's als Coppens Groep het totaalplan niet in uitvoering neemt

Uw raad heeft gevraagd wat de risico's zijn als de Coppens Groep het totaalplan niet in uitvoering neemt. Hierboven is aangegeven dat er vooralsnog nu geen aanleiding is tot twijfel.

Risico's op weg naar Bestemmingsplan/Omgevingsplan

- Het is wellicht voorstelbaar dat er zienswijzen en later bezwaren komen tegen elementen in het totaalplan (van diverse organisaties (milieu e.a.). Dit kan mogelijk zorgen voor juridische processen/vertraging.
- Indien de Coppens Groep zelf geen uitvoering wil geven aan het totaalplan dan gaan zij ook niet investeren in de (kostbare) planvormingstrajecten voor aanvraag milieu (NRD en MER) en Bestemmingsplan/Omgevingsplan.
- (...)

Risico's naar/in de uitvoering

- Het is om onderstaande redenen niet direct aannemelijk dat de Coppens Groep niet mee zou werken aan de uitvoering.
 - Het totaalplan is een eenmalige en unieke kans om tot oplossingen te komen voor oude/langlopende kwesties. Deze kans komt niet weer.
 - Het totaalplan maakt herbestemming van locaties mogelijk
 - Het totaalplan maakt ontwikkeling van de varkenshouderijlocaties mogelijk mits voldaan wordt aan het verbeteren van de kwaliteit van de woon-en leefomgeving. Dit biedt perspectief aan de volgende generatie.

- Gemeente Boekel heeft deskundig extern juridisch advies ingeschakeld om tot een overeenkomst te komen.
- Het is aan de Coppens Groep om de juiste stalsystemen en technische systemen aan te schaffen opdat de gewenste werking in de praktijk, jaarrond aangetoond kan worden.
- De Coppens Groep zal een stevige bijdrage moeten leveren aan Vitaal Buitengebied Boekel. Deze komt ten gunste van een landschappelijke ontwikkeling van het buurtschap De Elzen (niet elders). Hier worden afspraken over gemaakt. Mogelijk dat de uitvoering nog vraagtekens op gaat roepen.
- Het risico dat de Coppens Groep het totaalplan niet of slechts gedeeltelijk uit zal voeren kan op voorhand niet uitgesloten worden. Op dat moment valt de Coppens Groep terug op de dan geldende wet- en regelgeving die van toepassing is op de afzonderlijke locaties. Dit wettelijke kader (Rijk, Provincie Noord-Brabant en gemeente Boekel) zorgt ervoor dat de overbelasting waarschijnlijk wel substantieel zal afnemen maar uiteindelijk zeer waarschijnlijk hoger zal zijn dan 20 ouE.

5. Antwoorden op (technische) vragen van raadsleden

In het kader van dit dossier is een aantal vragen gesteld. Via deze memo wordt u over deze vragen en de bijbehorende antwoorden geïnformeerd.

Themabijeenkomst 7 september j.l. Vraag van dhr. Kanters inzake casus Coppens groep.

Vraag: Wat is de status van dit raadsbesluit? (dhr. Kanters benoemde dat hier 'slechts sprake is van een principe verzoek...').

De gemeenteraad heeft een raadsbesluit genomen (20-05-2021)

Bij een besluit van het college of de raad is telkens de vraag of aan de voorwaarden van de Awb wordt voldaan. Alles draait in het bestuursrecht om het nemen van een *besluit*. Met name de vraag of het een rechtshandeling is, is van belang in dit soort gevallen. Kijkende naar het raadsbesluit zonder kennis van wat er nu eigenlijk precies inhoudelijk aan de hand is, dan is dit besluit niet gericht op rechtsgevolg. Er wordt besloten om in principe maatwerk te willen verlenen onder een aantal voorwaarden. Wat dat maatwerk dan precies moet zijn, is niet duidelijk, dus kan dat ook geen rechtsgevolg van dit besluit zijn. Wel zijn natuurlijk de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing waar de raad zich te allen tijde aan te houden heeft, vooral het vertrouwensbeginsel. Met zo'n besluit is er zeker wel een duidelijke toezegging, die ook valt toe te rekenen en daar moet verantwoording voor genomen worden. Dan komt het aan op de belangenafweging om te bepalen of de raad 'toch ineens anders' mag beslissen. Dit moet een gemeenteraad zeker niet te lichtvaardig doen. Een gemeenteraad geeft een verkeerd signaal af als zij 'het afwijken van' niet zeer goed en zorgvuldig kunnen onderbouwen.

In de aanloop naar de commissie wonen en werken is een aantal (technische) vragen gesteld door een raadslid/raadsleden. Ter informatie worden hieronder de vragen met de bijbehorende antwoorden weergegeven.

Technische vraag van een achterban lid:

Situatie:

Op locatie Elzen 10A, Boekel wordt de (huidige) Ruimte voor Ruimte regeling toegepast. Dit betekent dat de stallen gesloopt worden en de aan de locatie gebonden milieuvergunning voor het houden van varkens ingetrokken wordt. Er wordt 350 kg per RvR-titel fosfaat ingeleverd.

Vraag: Wat gebeurt er met 'de stikstof' van deze locatie?

Kort antwoord: Bij de Ruimte voor Ruimte regeling vervalt ook 'de stikstof'.

Toelichting:

Stikstof is in te zetten ten faveure van een andere ontwikkeling als er een functionele samenhang bestaat tussen die twee projecten. Dat is hier niet aan de orde. De stikstof kan dus niet extern gesaldeerd worden, en komt te vervallen.

Intern salderen: Een klein deel van de stikstof kan mogelijk wel ingezet worden t.a.v. het mogelijk maken van het project om 7 RvR (in totaal 10 RvR) titels (woningbouw) te realiseren.

Vraag: Is stikstof van deze locatie vrij verhandelbaar? Antwoord: Nee

Vraag: Kan deze varkenshouder geld ontvangen voor de stikstof? Antwoord: Nee

De Coppens Groep kan ruimtelijk uitbreiden voor zover tot het eerste geurgevoelige object tegen een grens van 20 ou/m³ zit. Vragen:

1. Klopt dat?

Nee, 'tot het 1^e object' is niet correct. De berekening wordt uitgevoerd volgens een landelijke systematiek (verspreidingsmodel V-Stacks) en gelden voor 'een gebied' met meerdere geurgevoelige objecten. De geurbelasting wordt per geurgevoelig object berekend ("op meerdere objecten"). Het halen van 20 ouE of minder is een harde grens die gesteld is voor het gebied De Elzen, door Provincie Noord-Brabant en gemeente Boekel.

2. Of loopt hij eerder tegen de grens van de voorgrondbelasting aan?

Beide berekeningen, dus voorgrondbelasting geur en de achtergrondbelasting geur, dienen opgesteld te worden. In uw woorden geformuleerd 'het bedrijf loopt eerder tegen de achtergrondnorm van 20 ouE op'. Het gaat veel inspanning kosten om deze norm te halen. Door te sturen op de achtergrondbelasting gaat ook de voorgrondbelasting omlaag. De voorgrondbelasting is nu erg hoog ("op meerdere objecten"); deze gaat substantieel omlaag maar vervolgens kan de 50% regeling toegepast worden. Het resultaat is dat deze op een aantal geurgevoelige objecten hoger zal zijn (maar lager dan dat dit nu het geval is) dan de norm van 5 ouE die gemeente Boekel afgesproken heeft.

3. Doet op deze woning Braks (varkenshouderij Elzen 6A) ook mee in de optelsom van de achtergrondbelasting van deze woning?

Ja.

4. Maakt het voor de Coppens Groep een verschil in uitbreidingsmogelijkheden als Braks (Elzen 6A) uitgekocht wordt?

Dhr. Ullenbroeck heeft in zijn presentatie aangegeven dat de veehouderijlocatie van Elzen 6A gedeeltelijk/beperkt van invloed is op de achtergrondbelasting geur van De Elzen. Objectief gezien wordt het hierdoor "ietsje" makkelijker voor de Coppens Groep om de achtergrondnorm van 20 ouE te realiseren. Echter, gemeente Boekel en Provincie Noord-Brabant hebben afgesproken dat de Coppens Groep zelfstandig terug moet naar de norm van 20 ouE of lager.

5. Is er gekeken naar het afschaffen van de 50%-regeling?

Gemeenten in o.a. Noord-Brabant willen dit al heel lang. Dit is destijds ook geadviseerd aan het Rijk (2015/2017). Er is nooit uitvoering gegeven aan het voorstel om dit aan te passen. In de Zembra documentaire 'Stank en strijd deel 1 en deel 2' hoort u meer over hoe dit zit.

6. Als we Braks Elzen 6A niet uitkopen en Braks de ondernemer wil vervolgens uitbreiden, kan dat praktisch? M.a.w., kan hij redelijkerwijs zodanig uitbreiden dat hij de voorgrondnorm haalt en het dus überhaupt vergunbaar is? Zeker. Dhr. Ullenbroeck heeft dit in zijn presentatie uitgelegd.

7. Volgens de presentatie/presentator van de themabijeenkomst van 7 september 2022 worden uiteindelijk de achtergrondnormen ook gehaald zonder de uitkoop van Elzen 6A Braks. Als plan van

de Coppens Groep niet werkt, zit je tegen de grens van 20 ou/m³ aan. Ofwel: zou de geurnorm niet sowieso zijn werk moeten doen?

Als het plan van de Coppens Groep wel werkt dan gaat De Elzen terug naar 20 ouE en lager.
Als het plan van de Coppens Groep niet in werking treedt dan is het maar de vraag hoe en wanneer de geurbelasting van De Elzen af zal nemen.

Als de normen alleen het werk hadden kunnen doen dan was integrale gebiedsontwikkeling De Elzen niet nodig geweest. De overbelaste situatie is ontstaan om dat de ondernemers op meerdere locaties al vergunningen en daarmee rechten voor het houden van dieren verworven hadden. De huidige wet- en regelgeving biedt ruimte om te moderniseren mits de overbelaste situatie substantieel terug gebracht wordt. Gegeven dat deze in De Elzen erg hoog is, is substantieel wel aanzienlijk maar zou de achtergrondbelasting in De Elzen waarschijnlijk ruim boven de 20 ouE blijven.